

GEÇEN YIL ÖZKAYNAK YARATAMAYINCA SALGINA REKOR BORÇLA YAKALANDILAR

SANAYİCİNİN KAZANDIĞI BORCUNA YETMİYOR

Istanbul Sanayi Odası'nın 52 yıldır açıkladığı 500 büyük sanayi kuruluşunun karnesi yine borçla dolu. 2019 yılında özkaynak yerine borç yaratan devler, pandemiye 406 milyar TL'lik rekor borçla yakalandı

Kur krizinin etkilerinin yansıdığı ve ticaret savaşlarının ön plana çıktığı 2019 yılında yüzde 0.2 ile Türkiye ortalamasının altında bir büyümeye imza atan Türkiye'nin sanayi devleri, kazandığı parayla borçlarını kapatamıyor. Şirketlerin finansal şoklarla ve iki seçim süreci ile sınıandığı 2019 yılında TÜPRAŞ 87 milyar 949 milyon TL'lik satış rakamı ile geleceği bozmayarak Türkiye'nin lider sanayi kuruluşu olurken, Ford Otomotiv 37 milyar 70 milyon TL'lik satış ile ikinci, Toyota ise 25 milyar 850 milyon TL'lik üretimden satışlarla Türkiye'nin en büyük üçüncü sanayi kuruluşu oldu. Dev holdinglerin ve sanayi kuruluşlarının kredi borçlarındaki yeniden yapılandırma çalışmaları ile öne çıkan 2019'da 500 büyük sanayi kuruluşunun mali borçları yüzde 23.7 oranında artarak 328.5 milyar

50 YILLIK ŞİRKETLER

TOPLANTIDA 1970 yılında yayınlanan 100 büyük firmanın cirolarının tam listesini içeren araştırma sayısı da dağıtılırken, 50 yıl sonra listenin ilk 10'unda yine Arçelik ve Ereğli Demir Çelik'in yer alması dikkat çekti. Bu yılki listede savunma sanayii ve demir çelik şirketleri öne çıkarken, Koç Grubu ilk 10'a 4 şirketiyle girdi. Sabancı Grubu, Enerjisa ve Pilsa ile ilk 50'de yer aldı.

500 şirketin faaliyet kârı yüzde 14.6 azaldı

- ISO 500'e ilk kez katılan ve geçen yıl faaliyete geçen SOCAR'a bağlı STAR Rafineri, 20.8 milyar TL'lik üretimden satışa beşinci oldu.
- İlk 50 şirket toplam satışların yüzde 50'sini oluşturdu.
- Kâr eden kuruluş sayısı 381'den 411'e yükselirken, faiz amortisman ve vergi öncesi kâr elde edenlerin sayısı 5 adet azalarak, 483'e düştü.
- Yabancı sermaye paylı kuruluşların sayısı 117'de sabit kaldı.

Sayime BAŞÇI

TL'den 406 milyar TL'ye çıktı. Yüksek borç oranları ile yaşamaya alışan Türk sanayicisinin döviz borçları 50 milyar dolar ile toplam içinde yüzde 75'e ulaşırken, pandemi dönemine kritik bir yapıda yakalandı.

BÜYÜME DÜŞTÜ

Istanbul Sanayi Odası (ISO) tarafından 52 yıldır açıklanan "Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu 2019 Araştırması"nın sonuçları, tüm dünyayı bir dönüm noktasına getiren koronavirüs salgını öncesinde finansal açıdan rekor düzeyde bir bozulmaya işaret ediyor. Türkiye'nin 500 büyük sanayi kuruluşu 2018 yılında 878 milyar lira olan üretimden satışlarını 2019'da yüzde 16.4 artıran 1 trilyon liranın üzerine çıkardı. Bu rakam son 3 yılın en düşük artışı olarak dikkat çekti. Finansal göstergeler içinde borçlanma ile özkaynakların dağılımını yansıtan kaynak yapısına bakıldığında ise rekor bir bozulma gözleniyor. 2015'te ilk kez yüzde 60'ın üzerine çıkan borçların payı 1.4 puan artarak yüzde 68.4'e yükselirken, borçla yaşamaya alışan en büyük 500 sanayi kuruluşunun mali borçları geçen yıl yüzde 23.7 artarak 329 milyar liradan 406 milyar TL'ye çıktı. Bu noktada 2019'da ardı ardına devreye giren yeniden yapılandırılmaları da etkisi ile kısa vadeli borçların payı yüzde 41.4'e inerken, uzun vadeli mali borçların payı ise yüzde 58.6'ya yükseldi.

- 2019'da 696 bin 792 kişiye istihdam yaratan sanayici, 68 milyar 484 milyon TL'lik maaş ödemesi yaptı.
- ISO 500'ün faaliyet kâr oranı yüzde 10.9'dan yüzde 8.1'e indi. Toplam faaliyet kârı yüzde 14.6 azalarak, 108 milyar TL'den 2019'da 92 milyar TL'ye düştü.
- ISO 500'ün ihracatı yüzde 2.4 artışla 73.5 milyar dolar oldu.
- 26 şirket isminin açıklanmasını istemedi.

TÜRKİYE'NİN İLK

25 DEVİ

Sıra	Şirket	Üretimden satışlar (milyon TL)
1	TÜPRAŞ	89.949
2	Ford Otomotiv	37.070
3	Toyota Otomotiv	25.850
4	Oyak Renault	24.635
5	Star Rafineri	20.831
6	Arçelik	18.618
7	Tofaş	17.214
8	İskenderun Demir Çelik	16.391
9	-	-
10	Ereğli Demir ve Çelik	14.146
11	Aselsan Elektronik	12.591
12	Hyundai Assan	10.903
13	Çolakoğlu Metalurji	10.338
14	Mercedes-Benz	9.943
15	-	-
16	İçdaş Çelik	9.803
17	PETKİM	9.233
18	TUSAŞ	8.677
19	EÜAŞ Elektrik	8.515
20	BŞH	8.359
21	Vestel Elektronik	7.834
22	Aygaz	7.096
23	Vestel Beyaz Eşya	6.973
24	Tosçelik	6.821
25	Unilever	6.450

'Sanayici borçla yaşamak zorunda'

İSTANBUL Sanayi Odası Başkanı Erdal Bahçivan, sanayicinin 2019 yılından kalan finansal kırılganlıkların yarattığı zorluklara karşı verdiği çetin mücadele ile büyüme patikasına geri dönüş çabasının sancılarını bir arada yaşadığını söyledi.

Erdal Bahçivan

"Araştırma gösterdi ki, sanayici borçla yaşamak zorunda. Bu borcu çevirebilmek adına düşük faizlere ihtiyaç duyuyor. En büyük avantajımız, faizlerin düşük seyretmesi. Yüksek faizle mücadeleyi hafife almamalıyız" diyen Bahçivan, pandemi sonrasında alınan düşük faizli kredi tedbirleri

ile toplam TL kredilerdeki büyümenin yılbaşından beri yüzde 30 olduğunu ve kamu bankalarının buradan büyük pay aldığını anlattı. Bahçivan, borçların artmasındaki tehlikeye dikkati çekerek, borçların bir kısmının düşük faize rağmen döndürülmesinin zor olduğunu da vurguladı. "Keşke yabancı para üzerinden alınan borçlar Türkiye'nin hayatına bu kadar girmeseydi" ifadelerini kullanan Bahçivan, 2019'da da özkaynak yaratma yerine borç yaratma trendinin devam ettiğini kaydetti.